

LATVIJAS REPUBLIKAS VESELĪBAS MINISTRIJA

SLIMĪBU PROFILAKSES UN KONTROLES CENTRS

Duntes iela 22, Rīga, LV-1005 • Tālr. 67501590 • Fakss 67501591 • E-pasts: info@spkc.gov.lv • Reģ. Nr. 90009756700

EPIDEMIOLOĢIJAS BIĻETENS

Nr. 50 (1321)

2013.gada 2.decembrī

Pārskats par akūtu augšējo elpceļu infekciju (AAEI) un gripas* izplatību 2013. gada 48.nedēļā Latvijā

2013.gada 48.nedēļā monitoringa ambulatorajās un stacionārajās iestādēs gripas gadījumi netika reģistrēti.

Vēršanās ambulatorajās iestādēs citu AAEI gadījumos 48.nedēļā ir palielinājusies par 9,9% un bija vidēji 893,9 gadījumi uz 100 000 iedzīvotājiem (47.nedēļā – 813,7 uz 100 000 iedzīvotājiem).

Pacientu vēršanās pie ārsta ar AAEI, gripu un pneimoniju vidēji uz 100 000 iedzīvotājiem¹

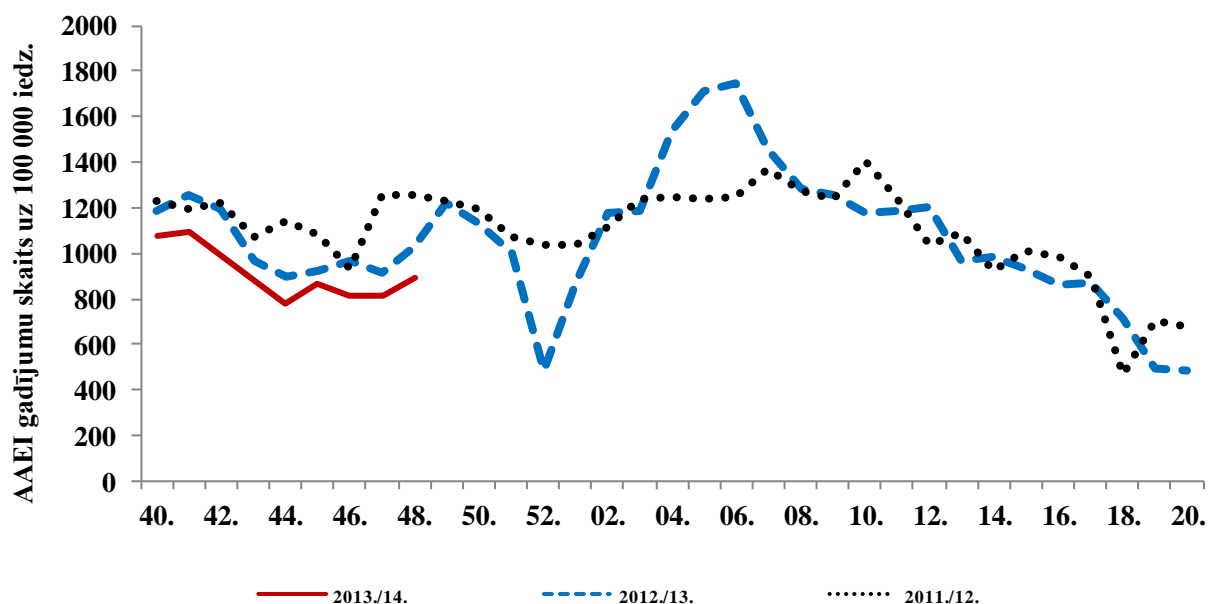
	Vecuma grupas	44.	45.	46.	47.	48.	Salīdzinot ar iepriekšējo nedēļu (%)
AAEI	Vidēji	782,0	866,6	815,1	813,7	893,9	9,9
	0-4	4886,1	4955,7	5587,1	5025,2	5438,6	8,2
	5-14	2451,7	2501,0	2260,7	2324,2	2863,9	23,2
	15-64	436,7	517,1	456,5	470,8	495,5	5,2
	65>	82,3	163,7	91,0	127,5	149,7	17,5
Gripa	Vidēji	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
	0-4	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
	5-14	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
	15-64	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
	65>	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Pneimonija	Vidēji	11,6	20,8	14,9	9,0	19,4	115,5
	0-4	69,6	104,3	18,3	0,0	18,3	100,0
	5-14	9,8	9,8	20,4	9,8	71,9	632,7
	15-64	6,6	16,1	15,2	10,7	16,4	53,5
	65>	14,5	19,8	10,1	4,9	5,0	1,8

*klīniski apstiprināti gripas gadījumi monitoringa iestādēs

Pneimoniju gadījumos ambulatorajās iestādēs 48.nedēļā ir vērsušies par 115,5% vairāk pacientu nekā 47.nedēļā, kopumā 19,4 gadījumi uz 100 000 iedzīvotājiem (iepriekšējā 47.nedēļā bija 4 darba dienas).

¹ Saslimstības līmenis, vai vēršanās pēc medicīniskas palīdzības nedēļas laikā tiek aprēķināta pamatojoties uz pacientu skaitu, kas pirmo reizi sakarā ar patreizējo saslimšanas epizodi vērsušies pēc medicīniskās palīdzības pie ģimenes ārsta.

Vēršanās ambulatorajās iestādēs ar AAEI 2013.-2014.gada sezonā

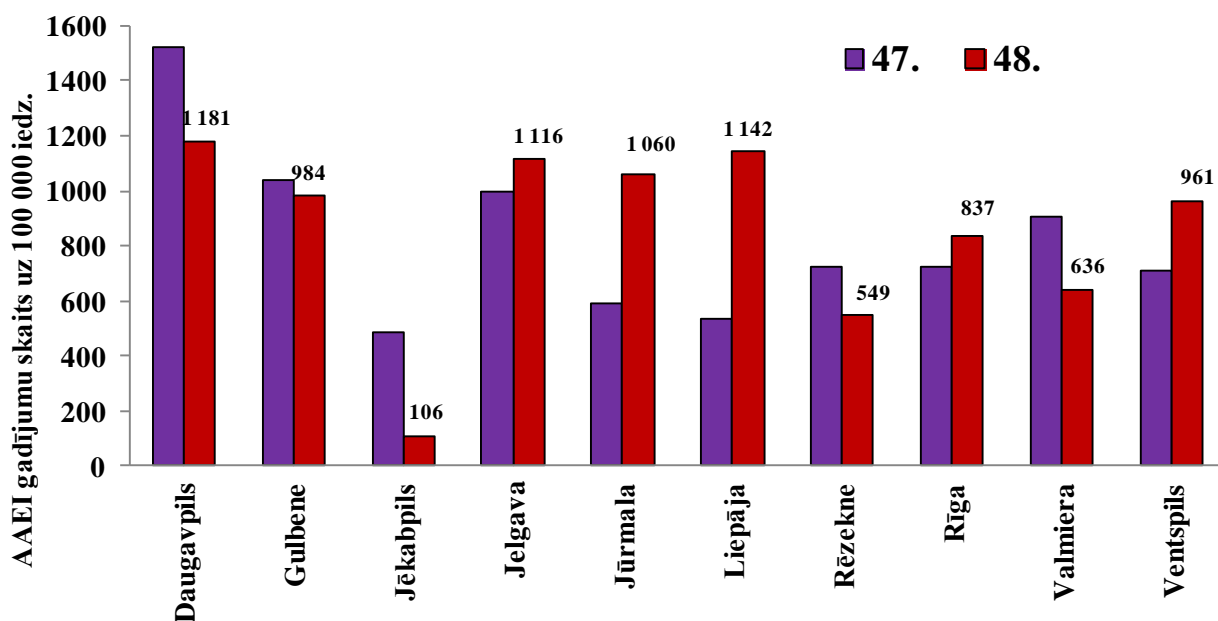

Vēršanās pēc palīdzības akūto augšējo elpceļu infekciju gadījumos ambulatorajās monitoringa iestādēs 2013.gada 48.nedēļā palielinājusies un bijusi ievērojami zemāka nekā reģistrēta 2011./2012.gada sezonā, attiecīgajā laika periodā. Lai gan saslimstība šajā sezonā ir mazliet zemāka nekā reģistrēta 2012./2013.gada sezonā, tomēr līknes virzība abās sezonās ir ļoti līdzīga.

AAEI atsevišķās monitoringa teritorijās

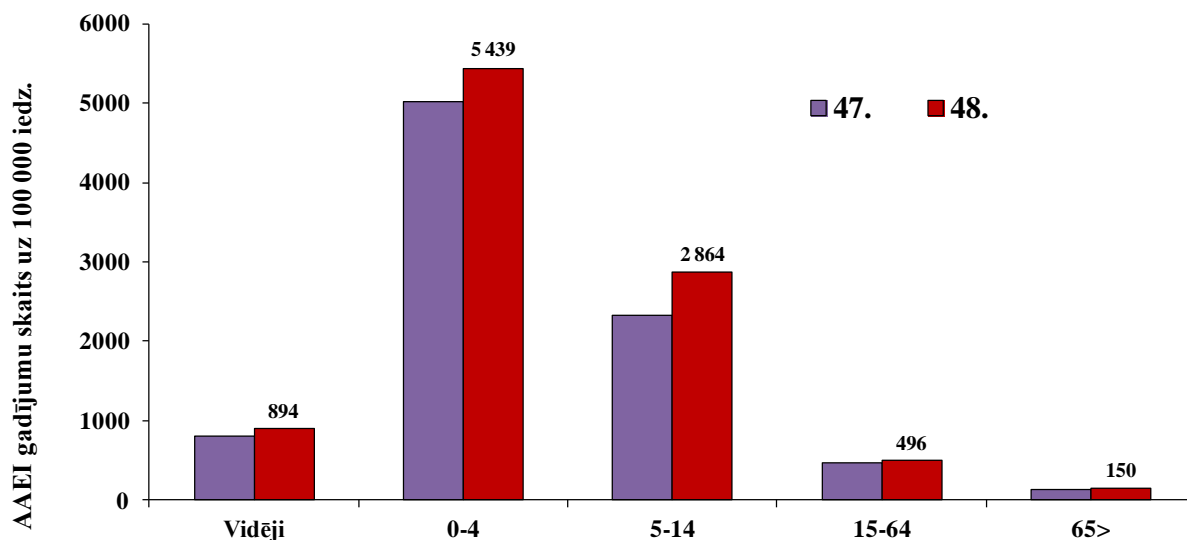
Ambulatozo apmeklējumu skaits AAEI gadījumos samazinājies piecās, no desmit monitoringā iekļautajām teritorijām un piecās tas ir palielinājies.

Visaugstākā saslimstība (virs 1000 gadījumiem uz 100 000 iedzīvotājiem) 48.nedēļā tika reģistrēta Daugavpilī, Jelgavā, Jūrmalā un Liepājā. Zemākā saslimstība bijusi Jēkabpilī (106 gadījumi uz 100 000 iedzīvotājiem). Visstraujāk saslimstība pieaugusi Liepājā – par 115,2%.

AAEI atsevišķās vecuma grupās

Vēršanās ambulatorajās iestādēs AAEI gadījumos palielinājusies visās vecuma grupās. Visstraujāk tā ir pieaugusi bērniem, vecumā no 5 līdz 14 gadiem – par 23,2%. Augstākā saslimstība reģistrēta bērniem - vecuma grupā 0-4 gadi (5438,6 gadījumi uz 100 000 iedzīvotājiem) un vecuma grupā 5-14 gadi (2863,9 gadījumi uz 100 000 iedzīvotājiem).

Vispārējās izglītības iestāžu apmeklējums

Vispārējās izglītības iestādes 48.nedēļā apmeklēja vidēji 93,9% skolēnu, par 1,2% mazāk nekā 47.nedēļā. Apmeklētība pieaugusi četrās, taču samazinājusies sešās no desmit monitoringā iekļautajām teritorijām. Zemākā vispārējo izglītības iestāžu apmeklētība bijusi Jelgavā (90,2%) Ventspilī (91,3%).

Monitoringa pilsētas /nedēļas	Daugavpils	Gulbene	Jēkabpils	Jelgava	Jūrmala	Liepāja	Rēzekne	Rīga	Valmiera	Ventspils	Vidēji
44.	Brīvlaiks										
45.	94,7	96,6	97,7	92,2	93,0	96,3	96,6	95,3	97,3	94,0	95,0
46.	95,6	93,8	89,0	93,8	95,9	96,6	94,1	94,2	96,2	94,6	94,6
47.	96,1	91,3	94,6	92,9	95,0	94,3	93,6	96,3	96,8	94,1	95,1
48.	96,0	93,8	96,4	90,2	92,4	94,8	92,9	94,8	98,0	91,3	93,9
Salīdzinājumā ar 47.nedēļu	-0,1	2,5	1,8	-2,7	-2,6	0,5	-0,7	-1,5	1,2	-2,8	-1,2

Pirmsskolas izglītības iestāžu apmeklējums

Pirmsskolas izglītības iestādes 48.nedēļā apmeklējuši vidēji 74,9% reģistrēto bērnu. Apmeklētības līmenis, salīdzinot ar 47.nedēļu, nedaudz palielinājies - vidēji par 0,7%. Apmeklētība palielinājusies piecās no desmit monitoringā iekļautajām pilsētām un piecās samazinājusies. Zemākā apmeklētība reģistrēta Jēkabpilī – 68,8%. Gulbenes pilsētā apmeklētība visstraujāk samazinājusies – par 6,9,1%.

Monitoringa pilsētas /nedēļas	Daugavpils	Gulbene	Jekabpils	Jelgava	Jūrmala	Liepāja	Rēzekne	Rīga	Valmiera	Ventspils	Vidēji
44.	73,5	61,7	60,9	76,2	69,8	84,9	75,7	65,0	76,5	68,6	69,8
45.	77,5	63,0	69,7	87,3	73,4	84,4	77,9	76,0	87,9	78,6	77,4
46.	72,8	73,9	62,0	78,5	75,4	86,6	82,3	74,4	69,7	76,2	75,6
47.	72,5	77,8	69,1	76,2	70,0	88,9	77,4	72,7	78,8	74,2	74,8
48.	72,2	70,9	68,8	78,1	77,4	86,4	79,2	74,6	75,8	73,9	75,5
Salīdzinājumā ar 47.nedēļu	-0,3	-6,9	-0,3	1,9	7,4	-2,5	1,8	2,0	-3,0	-0,3	0,7

Respiratoro vīrusu cirkulācija

2013.gada 48.nedēļā SIA „Rīgas austrumu klīniskās universitātes slimnīca” stacionāra „Latvijas Infektoloģijas centrs” laboratorijā izmeklēti 30 personu klīniskie paraugi, no tiem 8 (26,7%) bija konstatēti respiratoro vīrusu infekciju izraisītāji. Noteikti astoņi elpceļu infekciju vīrusi: paragripa III – 3, adenovīrusi – 5. Gripas vīrusi monitoringa 40.-48.nedēļā netika konstatēti.

Nedēļas	Izmeklēto paraugu skaits	A gripa	B gripa	Paragripa I	Paragripa II	Paragripa III	Paragripa IV	RSV	Adenovīrusi	Rinovīrusi	hMPV	Pozitīvo paraugu skaits	Pozitīvo paraugu īpatsvars (%)	Uz gripu pozitīvo paraugu īpatsvars (%)	Gripa no pozitīvo paraugu skaita (%)	RSV no pozitīvo paraugu skaita (%)
40.	14	0	0	1	0	0	0	0	0	1	0	2	14,3	0,0	0	0
41.	11	0	0	0	0	1	0	0	1	0	0	2	18,2	0,0	0	0
42.	12	0	0	0	1	0	0	1	1	0	0	3	25,0	0,0	0	33,3
43.	20	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0	2	10,0	0,0	0	0
44.	31	0	0	2	0	2	0	1	3	0	0	8	25,8	0,0	0	12,5
45.	30	0	0	0	0	0	0	3	3	0	0	6	20,0	0,0	0	50
46.	37	0	0	1	0	1	0	1	2	0	0	5	13,5	0,0	0	20
47.	26	0	0	1	0	1	0	1	4	0	0	7	34,6	0,0	0	0
48.	30	0	0	0	0	3	0	0	5	0	0	8	26,7	0,0	0	0
Kopā	211	0	0	5	2	9	0	7	19	1	0	43	21,3	0,0	0	13,3

Secinājumi

2013.gada 48.nedēļā ambulatorajās un stacionārajās monitoringa iestādēs gripas gadījumi netika reģistrēti. Vēršanās pēc palīdzības akūto augšējo elpceļu infekciju gadījumos ir palielinājusies, tomēr joprojām bijusi mazliet zemāka nekā reģistrēta 2012./2013.gada sezonā, attiecīgajā laika periodā. Gripas vīrusu izplatība Latvijā netika novērota.

Situācija PVO Eiropas reģiona valstīs 47.nedēļā

(http://www.euroflu.org/cgi-files/bulletin_v2.cgi)

PVO Eiropas reģiona valstīs 47.nedēļā gripas aktivitātes līmenis bijis zems un tika reģistrēta A(H1N1)pdm09, A(H3N2) un B tipa gripas vīrusu ko-cirkulācija. Līdzīgi kā pagājušo sezonu attiecīgā laika periodā, arī šajā sezonā, pozitīvo gripas vīrusu īpatsvars bijis zems. Sporādiska gripas izplatība reģistrēta desmit valstīs.

Virusoloģijas dati. 2013.gada 47.nedēļā uzraudzības tīkla ietvaros izmeklēti 763 paraugi, no tiem 6 (0,8%) paraugos noteikti gripas vīrusi - visi *A tipa* (no tiem 5 tipēti: 2 tipēts kā *A(H1N1)pdm09* un 3 kā *A(H3N2)*).

Kopā 47.nedēļā, uzraudzības tīkla ietvaros un ārpus tā, noteikti 45 gripas vīrusi – 16 (36%) gadījumos *B tipa* un 29 (64%) *A tipa* gripas vīrusi, no tiem 17 tipēti: 12 kā *A(H3N2)* un 5 kā *A(H1N1)pdm09*.

Kopš 40. nedēļas pavisam noteikti 387 gripas vīrusi: 277 (72%) *A tipa* gripa un 110 (28%) *B tipa* gripa. No *A tipa* gripas vīrusiem 169 tipēti: 87 kā *A(H3N2)* un 82 kā *A(H1N1)pdm09*.

Kopš sezonas sākuma (2013.gada 40.nedēļa) gripas vīrusi antigēniski raksturoti vienā valstī – Vācijā. Kopā izpētīti 2 gripas vīrusi:

- 2 *A(H1N1)pdm09*, A/California/7/2009 (H1N1)-līdzīgs*.

* iekļauti vakcīnas sastāvā 2013.-2014.gada sezonai Ziemeļu puslodē

Par smagās akūtās respiratorās infekcijas gadījumiem 47.nedēļā ziņojušas 9 valstis – Baltkrievija, Gruzija, Kirgizstāna, Moldovas Republika, Krievijas Federācija, Rumānija, Serbija, Slovākija un Ukraina. Pavisam tika izmeklēti 73 klīniskie paraugi no SARI pacientiem, neviens no tiem nebija pozitīvs uz gripas vīrusiem.

PVO par gripas izplatību pasaulē 2013.gada 22.novembrī

http://www.who.int/influenza/surveillance_monitoring/updates/latest_update_GIP_surveillance/en/index.html

Ziemeļamerikā gripas aktivitāte pēdējo trīs nedēļu laikā ir nedaudz pieaugusi, tomēr aktivitātes līmenis joprojām bijis zems.

PVO Eiropas reģiona valstīs gripas aktivitātes līmenis bijis zems. Atsevišķas valstis ziņojušas par sporādisku gripas vīrusu izplatību. Gripas vīrusi noteikti uzraudzības tīkla ietvaros un ārpus tā.

Āzijas ziemeļos gripas aktivitāte nedaudz pieaugusi - Ķīnas un Mongolijas ziemeļu daļā.

Āzijas dienvidos gripas aktivitāte bija zema. Honkongas īpašās pārvaldes apgabalā Ķīnā un Ķīnas dienvidos gripas aktivitāte samazinājusies. Dienvidaustrumu Āzijā gripas gadījumu skaits samazinājās Vjetnamā, bet pieauga Kambodžā, Laosas Tautas Demokrātiskajā republikā un Taizemē. Šajā zonā reģistrēta *A(H1N1)pdm09*, *A(H3N2)* un *B tipa* gripas vīrusu kociņulācija.

Centrālamerikas Karību jūras reģionā un Dienvidamerikas tropu zonas valstīs *A tipa* gripas vīrusa aktivitāte bijusi zema. Respiratori sincitiālais vīruss (RSV) turpinājis dominēt atsevišķās reģiona valstīs, taču tā izplatība nav pārsniegusi paredzamo sezonas izplatības līmeni.

Dienvidu puslodē gripas sezona ir tuvu beigām.

Atjaunotā informācija par ne-sezonāliem gripas vīrusiem (putnu gripas vīrusu H5N1 un H7N9 apakštīpiem un cūkas gripas vīrusu H1N1 un H3N2 apakštīpiem) atrodama PVO tīmekļa vietnē:

http://www.who.int/influenza/human_animal_interface/en/index.html .

Par gripas vīrusu rezistences izpēti

(http://www.euroflu.org/cgi-files/bulletin_v2.cgi)

Kopš sezonas sākuma (40/2013) vīrusu rezistences pārbaudi veikušas četras valstis – Norvēģija, Zviedrija, Spānija un Apvienotā Karaliste (Anglija).

Nevienam no vīrusiem, kuri bija testēti uz rezistenci pret neiraminidāzes inhibitoriem - oseltamiviru un zanamiviru, rezistence netika konstatēta.

Toties visiem *A tipa* gripas vīrusiem, kuri bija pārbaudīti uz jutību pret adamantāniem, tika konstatēta rezistence.

Virusa tips un apakštīps	Rezistence pret neiraminidazes inhibitoriem				Rezistence pret M2 inhibitoriem	
	Oseltamivir		Zanamivir		Amantadin, rimantadin	
	Testētie izolāti	t.sk. rezistenti	Testētie izolāti	t.sk. rezistenti	Testētie izolāti	t.sk. rezistenti
<i>A(H3N2)</i>	8	0	8	0	7	7 (100%)
<i>A(H1N1)pdm09</i>	17	0	17	0	11	11 (100%)
<i>B tipa</i>	1	0	1	0	neattiecās	

Materiālu sagatavoja: SLIMĪBU PROFILAKSES UN KONTROLES CENTRA Infekcijas slimību riska analīzes un profilakses departamenta Infekcijas slimību uzraudzības un imunizācijas nodaļas epidemioloģe R.Nikiforova un sabiedrības veselības analītiķe K.Pulmane.

2013.-14.gada AAEI un gripas monitoringa 2013.gada 48.nedēļā datus sniedza:

- 68 primārās veselības aprūpes ārsti (reģistrēto pacientu skaits 108 292– 5,4% no Latvijas iedzīvotāju skaita)
  - 11 stacionārās ārstniecības iestādes
  - 35 vispārējās izglītības iestādes
  - 35 pirmsskolas izglītības iestādes
- Izmantoti SIA Rīgas Austrumu klīniskās universitātes slimnīcas (RAKUS) stacionāra „Latvijas Infektoloģijas centrs” (LIC) laboratorijas dati.

Pateicamies visiem monitoringa dalībniekiem par savlaicīgi un precīzi sniegtu informāciju.

Datu pārpublicēšana un citēšana – atsauce uz Slimību profilakses un kontroles centra “Epidemioloģijas biļetenu” ir obligāta.